

בס"ד, י"ד סיון, תשע"ט

17 יוני, 2019

מתכונת חדשה במבחני הרבנות הראשית לישראל

מועצת הרבנות הראשית לישראל, בנשיאות כב' הראשון לציון הרב הראשי לישראל הגאון רבי יצחק יוסף שליט"א החליטה בישיבתה מיום ז' אדר ב' תשע"ט (14.3.19) כי החל ממועד אב תשע"ט (יולי- אוגוסט 2019) ועד בכלל, יחולו שינויים בנושאי הבחינות, במספר הבחינות וחומר הלימוד לבחינות הרבנות לסוגיהן.

החל ממועד זה ואילך, יינתנו תעודות הסמכה על פי המתכונת המפורטת להלן.

בנוסף, מצ"ב הוראות מעבר ליישום מתכונת הבחינות החדשה.

מעבר לאמור, החליטה מועצת הרבנות הראשית לשנות את נהלי ההרשמה, כך שמעתה נבחן שמלאו לו 21 שנים ויום אחד, במועד האחרון להרשמה, יהיה רשאי לגשת לבחינה ברבנות, בכפוף להצגת אישור לימודים על שלוש שנות לימוד בישיבה גבוהה/ כולל.

זכאות לתעודת "יורה יורה"/ רב שכונה- על המבקש לעבור 6 בחינות, מתוכן 3 בחינות חובה (שבת, איסור והיתר, נידה) ועוד שלוש בחינות בחירה מכלל נושאי הבחינות המנויים להלן.

זכאות לכושר לרב מושב- על המבקש לעבור 6 בחינות חובה.

זכאות לכושר לרב אזורי- על המבקש לעבור 9 בחינות חובה.

זכאות לכושר לרב עיר- על המבקש לעבור 11 בחינות חובה ובחינה בע"פ בפני ועדה. תעודת הכשירות לרב עיר ניתנת בכפוף לאישור מועצת הרבנות הראשית לישראל.

להלן נושאי הבחינות וחומר הלימוד הנדרש בהתאם למתכונת החדשה:

תעודת יורה יורה ו/ או תעודת כושר לכהן כרב שכונה (6 בחינות) בנושאים כדלהלן:

1. הלכות שבת:

אורח חיים סימנים: רמ"ב – שמ"ד

מפרשים: טור, בית יוסף, שולחן ערוך והגה, מגן אברהם, משנה ברורה.

2. הלכות איסור והיתר

הלכות מליחה, בשר בחלב ותערובות, כולל כללי ספק ספיקא.

יורה דעה סימנים: ס"ט- ע"ח. סימנים: פ"ז- קי"א

מפרשים: טור, בית יוסף, שולחן ערוך והגה, , ש"ך, ט"ז ופתחי תשובה.

3. הלכות נידה

הלכות נידה וטבילה

יורה דעה סימנים: קפ"ג-ר'.

מפרשים: טור, בית יוסף, שולחן ערוך והגה, ש"ך, ט"ז ופתחי תשובה.

❖ ועוד 3 בחינות בחירה מכלל הבחינות המנויות להלן.

תעודת כושר לכהן כרב מושב (6 בחינות) בנושאים כדלהלן:

1. הלכות שבת:

סימנים: רמ"ב - שמ"ד

מפרשים: טור, בית יוסף, שולחן ערוך והגה,, מגן אברהם, משנה ברורה.

2. הלכות איסור והיתר

הלכות מליחה, בשר בחלב ותערובות, כולל כללי ספק ספיקא.

יורה דעה סימנים: ס"ט- ע"ח. סימנים: פ"ז- קי"א

מפרשים: טור, בית יוסף, שולחן ערוך והגה, ש"ך, ט"ז ופתחי תשובה.

3. הלכות נידה

הלכות נידה וטבילה

יורה דעה סימנים: קפ"ג-ר'.

מפרשים: טור, בית יוסף, שולחן ערוך והגה, ש"ך, ט"ז ופתחי תשובה.

4. הלכות אבלות:

הלכות קריעה בית הקברות ואבלות

יורה דעה סימנים: ש"מ-שס"ח. שע"ה- ת"ג.

מפרשים: טור, בית יוסף, שולחן ערוך והגה, ש"ך, ט"ז ופתחי תשובה.

5. הלכות עירובין :

הלכות רשויות, צורת הפתח, עירובי חצרות ותחומין.
אורח חיים סימנים : שמ"ה- שמ"ט. שני"ח, שס"ב, שס"ו, שפ"ב, ת"ח.
מפרשים : טור, בית יוסף, שולחן ערוך והגה, ומשנה ברורה

6. הלכות חופה וקידושין :

הלכות סידור קידושין, כתיבת הכתובה ועדים.
אבן העזר סימנים : כ"ו, כ"ז, כ"ט, ל"ד, מ"ב, ס"א- ס"ו. קכ"ו סעיף א-ז.
מפרשים : טור בית יוסף, שולחן ערוך והגה, חלקת מחוקק, בית שמואל ופתחי תשובה.
חושן משפט סימנים : ל"ג, ל"ד, מ"ב, מ"ד, מ"ט.
מפרשים : טור, בית יוסף, שולחן ערוך והגה, סמ"ע, ש"ך ופתחי תשובה.

תעודת כושר לכהן כרב אזורי (9 בחינות) בנושאים כדלהלן:

בנוסף לנושאים שהובאו לעיל (תעודת כושר לרב מושב) יש ללמוד גם את הנושאים הבאים:

7. הלכות מקוואות :

יורה דעה סימן ר"א
מפרשים : טור, בית יוסף, שולחן ערוך והגה, ש"ך, ט"ז ופתחי תשובה.

8. הלכות מצוות התלויות בארץ

הלכות ערלה, חלה ותרומות ומעשרות.
יורה דעה סימנים : רצ"ד, שכ"ב-ש"א.
מפרשים : טור בית יוסף, שולחן ערוך והגה, ש"ך, ט"ז ופתחי תשובה.

9. הלכות תפילה וברכות

תפילה סימנים : פ"ט-קל"ג.
בית הכנסת סימנים : ק"נ-קנ"ד,
ברכות סימנים : ר"ב-רל"א.
מפרשים : טור, בית יוסף, שולחן ערוך והגה, משנה ברורה.

תעודת כושר לכהן כרב עיר (11 בחינות) בנושאים כדלהלן:

בנוסף לנושאים שהובאו לעיל (תעודת כושר לרב מושב ורב אזורי) יש ללמוד גם את הנושאים הבאים:

10. הלכות פסח ויו"ט וחול המועד

אורח חיים סימנים : תכ"ט- תקמ"ח
מפרשים : טור, בית יוסף, שולחן ערוך והגה, משנה ברורה.

11. הלכות חגים :

הלכות ר"ה, כיפור, סוכה ולולב חנוכה ופורים.
אורח חיים סימנים : תקפ"א-תרצ"ז

מפרשים: טור, בית יוסף, שולחן ערוך והגה, משנה ברורה.

12. בחינה בע"פ בפני ועדה על כל הנושאים המנויים להלן.

הוראות מעבר

1. מי שעבר בחינות בשלושת נושאי היסוד: שבת, איסור והיתר ונידה, זכאי לקבל תעודת 'יורה יורה' כושר לרב שכונה, בהתבסס על בחינות בשלושה נושאים נוספים מבין נושאי הבחינות הדרושים לשם קבלת כשירות לרבנות, לרבות בנושאים שעליהם נבחן בעבר ואשר אינם נכללים במתכונת הבחינות החדשה, ולרבות נושאים שעל פי מתכונת בחינה קודמת לא נכללו לצורך כשירות לרב שכונה.
- לדוגמא:** מי שנבחן בהלכות ריבית, הדבר ייחשב לו לצורך 'יורה יורה' הגם שעל פי המתכונת הקודמת, מבחן זה נועד להשלמת כשירות לרב עיר ולא לצורך 'יורה יורה'.
2. מבלי לגרוע מן האמור לעיל, נבחן שעבר עד למועד תשרי תש"פ, ועד בכלל, בחינה בנושא שנכלל במתכונות הקודמות אולם אינו כלול במתכונת החדשה (כגון: נושאי שחיטה וטריפות, סת"ם, ריבית, דרך ארץ ומילה וגירות – לצורך כשירות רב עיר, נושאי תפילה וברכות ומצוות התלויות בארץ – לצורך כשירות רב מושב, ונושאי פסח ויו"ט, מילה וגירות/ריבית, דרך ארץ וחגים – לצורך כשירות רב אזורי), הבחינה תוכר לו בהתאם לסיווגה על פי המתכונת שנהגה במועד הבחינה, וזאת ללא הגבלת זמן.
- לדוגמא:** מי שעבר בחינה בנושא שחיטה וטריפות במועד שבו נושא זה נדרש כהשלמה לכשירות רב עיר אולם לא נדרש לצורך כשירות רב מושב, תיחשב לו הבחינה גם כעת לצורך כשירות רב עיר בלבד, ללא מגבלת זמן.
3. יודגש, כי בחינות בשלושת נושאי היסוד האמורים בסעיף 1, הן תנאי הכרחי לקבלת כשירות רבנית מכל סוג שהוא מטעם הרבנות הראשית.
4. האמור בהוראת מעבר זו מתייחס אך ורק ל**נושאי** הבחינות ולא לשינויים **בתוכן** של כל נושא מנושאי הבחינות.
5. נבחן שעל פי מתכונת הבחינות הקודמת טרם השלים את מכסת הבחינות הדרושות, ואולם על פי המתכונת החדשה השלים מכסה זו, יהיה זכאי לקבלת הכשירות באופן מיידי.
- לדוגמא:** מי שהשלים מכסת 11 בחינות לרבות בנושאי שבת, איסור והיתר ונידה, יהיה זכאי מיידית לגשת לבחינה בעל פה בפני ועדת הבחינות.
6. המועד האחרון בו יתקיימו בחינות בנושאי דרך ארץ וריבית יהיה תשרי תש"פ. החל ממועד ניסן תש"פ לא יתקיימו בחינות בנושאים אלו. חומר הלימוד לבחינות האמורות הוא כמפורט במתכונת הבחינות הקודמת.

7. יודגש, כי המבחן בנושא מילה וגירות לא ייכלל יותר במסגרת הבחינות הדרושות לכשירות רבנית בהתאם למתכונת הבחינות החדשה. יחד עם זאת, הרבנות הראשית תמשיך לקיים בחינה בנושא זה, כגון עבור המבקשים לקבל הכרה מטעם הרבנות הראשית כדיינים בבתי דין בחו"ל לעניין גיור בהתאם לתבחינים שאישרה מועצת הרבנות.
8. לעניין כשירות לרב מושב: כאמור בהוראת המעבר שנקבעה בעקבות מתכונת הבחינות הקודמת, החל ממועד אב תשע"ז, בוטלה האפשרות לגשת למבחן בהלכות מילה וגירות חלף הבחינה בהלכות שמחות, וממועד תשרי תשע"ח בוטלה כל אפשרות להחלפת נושאים בין הבחינות. כמו כן, החל ממועד חשוון תשפ"א לא יוכרו חילופין שבוצעו בעבר*.
9. יובהר, כי נבחן שעבר בחינה בנושא מסוים, בהתאם למתכונת לימודים קודמת, תיחשב לו בחינה זו גם אם על פי מתכונת הבחינות החדשה השתנה חומר הלימוד הנדרש ביחס לנושא זה.
10. בהתייחס לחומר הלימוד הנדרש בכל נושא מנושאי הבחינה במסגרת מתכונת הלימודים החדשה, מועד כניסת המתכונת החדשה לתוקף יהיה בהתאם לפירוט הבא:
- א. החל ממועד אב תש"פ, חומר הלימוד לנושאי תגים, שמחות, פסח ויו"ט וחול המועד, ותפילה וברכות, הנו בהתאם למתכונת החדשה.
- ב. ** חומר הלימוד בהלכות שבת יכנס לתוקף החל ממועד ניסן תשפ"א ואילך.
- עד למועד זה, חומר הלימוד בכל אחד מן הנושאים האמורים יהיה בהתאם למתכונת הקודמת.
- ג. חומר הלימוד בנושאי איסור והיתר, מצוות התלויות בארץ וביתר הנושאים, למעט אלו שצוינו לעיל בסעיף א' ו- ב', יהיה בהתאם למתכונת החדשה החל ממועד אב תשע"ט.

בברכה

משה דגן
המנהל הכללי

העתק: כב' הרבנים הראשיים לישראל שליט"א

* הוראה זו אינה רלוונטית לעניין כשירות לרב שכונה ולתעודת 'יורה יורה', נוכח סעיף 1 לעיל.

** עודכן בהתאם להחלטת מועצת הרבנות הראשית מיום י"ט תמוז תשע"ט 22.7.2019